

Posuzování vlivů na životní prostředí

Právní předpisy

- zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů
- vyhláška č. 353/2004 Sb., kterou se stanoví bližší podmínky osvědčení o odborné způsobilosti pro oblast posuzování vlivů na veřejné zdraví, postup při jejich ověřování a postup při udělování a odnímání osvědčení
- nařízení vlády č. 283/2016 Sb., o stanovení prioritních dopravních záměrů
- vyhláška č. 453/2017 Sb., o odborné způsobilosti a o úpravě některých dalších otázek souvisejících s posuzováním vlivů na životní prostředí

Správní orgány

- Ministerstvo životního prostředí
- orgány kraje - krajský úřad

Předmět úpravy (§ 1 a násl.)

- posuzování vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví = proces, jehož cílem je získat objektivní odborný podklad pro vydání rozhodnutí, popřípadě opatření podle zvláštních právních předpisů

Rozsah posuzování (§ 2)

- vlivy na obyvatelstvo a veřejné zdraví
- vlivy na životní prostředí - živočichy a rostliny, ekosystémy, biologickou rozmanitost, půdu, vodu, ovzduší, klima a krajinu, přírodní zdroje, hmotný majetek a kulturní dědictví

Předmět posuzování

Posuzují se

a) záměry - stavby, činnosti a technologie uvedené v příloze č. 1 k tomuto zákonu nebo které podle stanoviska orgánu ochrany přírody mohou samostatně nebo ve spojení s jinými významně ovlivnit předmět ochrany nebo celistvost evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti = EIA (*Environmental Impact Assessment*)

a

b) koncepce - strategie, politiky, plány nebo programy zpracované nebo zadané orgánem veřejné správy a následně orgánem veřejné správy schvalované nebo ke schválení předkládané = SEA (*strategic environmental assessment*)),

jejichž provedení by mohlo závažně ovlivnit životní prostředí.

Navazující řízení (§ 3 písm. g)

= řízení vedené k záměru nebo jeho změně, které podléhají posouzení vlivů záměru na životní prostředí, jde-li o

- řízení dle stavebního zákona - územní řízení, stavební řízení, společné územní a stavební řízení, opakované stavební řízení, řízení o dodatečném povolení stavby
- řízení o povolení hornické činnosti, řízení o stanovení dobývacího prostoru, řízení o povolení činnosti prováděné hornickým způsobem
- řízení o povolení k nakládání s povrchovými a podzemními vodami
- řízení o vydání integrovaného povolení

Navazující řízení

- řízení o vydání povolení provozu stacionárního zdroje
- řízení o vydání souhlasu k provozování zařízení k využívání, odstraňování, sběru nebo výkupu odpadů
- řízení, v němž se vydává rozhodnutí nezbytné pro uskutečnění záměru, není-li vedeno žádné z výše uvedených řízení
- řízení o změně rozhodnutí vydaného ve výše uvedených řízeních k dosud nepovolenému záměru nebo jeho části či etapě, má-li dojít ke změně podmínek rozhodnutí, které byly převzaty ze stanoviska

Veřejnost (§ 3)

= jedna nebo více osob

Dotčená veřejnost

1. osoba, která může být rozhodnutím vydaným v navazujícím řízení dotčena ve svých právech nebo povinnostech
2. právnická osoba soukromého práva, jejímž předmětem činnosti je podle zakladatelského právního jednání ochrana životního prostředí nebo veřejného zdraví, a jejíž hlavní činností není podnikání nebo jiná výtěžná činnost, která vznikla alespoň 3 roky před dnem zveřejnění informací o navazujícím řízení, případně před dnem vydání rozhodnutí podle § 7 odst. 6, nebo kterou podporuje svými podpisy nejméně 200 osob (podporující podpisová listina)

Posuzování vlivů záměru na ŽP (§ 4 a násl.)

= zjištění, popis, posouzení a vyhodnocení předpokládaných přímých a nepřímých významných vlivů provedení i neprovedení záměru na životní prostředí

- zahrnuje i návrh opatření k předcházení možným významným negativním vlivům na životní prostředí provedením záměru, k vyloučení, snížení, zmírnění nebo minimalizaci těchto vlivů, popřípadě ke zvýšení příznivých vlivů na životní prostředí provedením záměru, a to včetně vyhodnocení předpokládaných účinků navrhovaných opatření, a dále návrh opatření k monitorování možných významných negativních vlivů na životní prostředí, nevyplývají-li z požadavků jiných právních předpisů

Posuzované záměry

Záměry (příloha č. 1)

- kategorie I a kategorie II

1. Vždy posuzované

a) kategorie I

b) změny záměrů kategorie I, pokud dosahují uvedených limitů

Posuzované záměry

2. Posuzované, pokud je tak stanoveno ve zjišťovacím řízení

- a) změny záměru kategorie I, které by mohly mít významný negativní vliv na životní prostředí a pokud nedosahují limity
- b) záměry kategorie II
- c) změny záměrů kategorie II
- d) podlimitní záměry, které dosáhnou alespoň 25 % příslušné limitní hodnoty, nacházejí se ve zvláště chráněném území nebo jeho ochranném pásmu podle zákona o ochraně přírody a krajiny a příslušný úřad stanoví, že budou podléhat zjišťovacímu řízení; a jejich změny

Posuzované záměry

- e) záměry, které podle stanoviska orgánu ochrany přírody mohou samostatně nebo ve spojení s jinými významně ovlivnit území evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti
- f) změny již posouzeného záměru, které by podle závazného stanoviska příslušného úřadu mohly mít významný negativní vliv na životní prostředí
- g) části nebo etapy záměru podle § 9a odst. 5

Neposuzované záměry

Neposuzují se záměry, o kterých rozhodne vláda z důvodu

- obrany
- bezprostředního odvrácení nebo zmírnění důsledků mimořádné události
- jiného převažujícího veřejného zájmu

Průběh procesu (§ 6 a násl.)

- oznámení
- zjišťovací řízení
- zpracování dokumentace
- veřejné projednání
- posudek
- závazné stanovisko k posouzení vlivů provedení záměru na životní prostředí
- ověření dokumentace pro navazující řízení
- navazující řízení

Oznámení (§ 6)

Ten, kdo hodlá provést záměr (oznamovatel), je povinen předložit oznámení záměru příslušnému úřadu – náležitosti stanoveny zákonem (příloha č. 3 a 3a)

- podlimitní záměr – úřad sdělí, zda bude podléhat zjišťovacímu řízení
- ostatní záměry (+ podlimitní, které podléhají zjišťovacímu řízení) – úřad zveřejní na internetu (informační portál www.cenia.cz), rozešle dotčeným orgánům, územně samosprávným celkům (informace na úřední desce) → vyjádření dotčených orgánů a veřejnosti, dotčené veřejnosti, ÚCS

Zjišťovací řízení (§ 7)

a) záměry kategorie I – upřesnění informací o záměru

b) ostatní záměry – zjištění, zda záměr (změna) může mít významný vliv na životní prostředí, nebo významně ovlivnit lokality NATURA 2000 a zda bude posuzován

- provádí se dle kritérií uvedených v příloze č. 2 k zákonu a § 7 odst. 3

Ukončení do 45 dnů (+ až 25) ode dne zveřejnění informace o oznámení:

a) písemným závěrem, že záměr bude dále posuzován

b) rozhodnutím, že záměr posuzován nebude

Dokumentace (§ 8)

- oznamovatel zajistí zpracování oprávněnou osobou (§ 19) dle přílohy č. 4 k zákonu
- úřad do 10 dnů zašle k vyjádření dotčeným správním úřadům a ÚSC a zajistí zveřejnění dle § 16 a zašle zpracovateli posudku
 - vyjádření dotčené veřejnosti, veřejnosti, dotčených správních úřadů, ÚSC do 30 dnů
 - na základě vyjádření nebo doporučení zpracovatele posudku lze dokumentaci vrátit k přepracování

Veřejné projednání (§ 17)

- koná se, obdržel-li příslušný úřad odůvodněné nesouhlasné vyjádření veřejnosti k dokumentaci
- zveřejnění informace o jeho konání nejméně 5 dnů předem, nejpozději 30 dnů po vyjádření k dokumentaci
- nedostaví-li se oznamovatel nebo zpracovatel dokumentace nebo posudku může být veřejné projednání zrušeno a svoláno nové
- pořizuje se záznam (protokol § 18 SŘ)

Posudek (§ 9)

- příslušný úřad zajistí zpracování oprávněnou osobou (§ 19)
- náležitosti - příloha č. 5 k zákonu – dílčí i celkové posouzení akceptovatelnosti záměru z hlediska vlivů na životní prostředí a návrh stanoviska

Závazné stanovisko k posouzení vlivů provedení záměru na životní prostředí (§ 9a)

- náležitosti – příloha č. 6 k zákonu
 - vydává se do 30 dnů ode dne obdržení posudku
 - zasílá se oznamovateli, dotčeným správním orgánům a dotčeným územním samosprávným celkům + zveřejnění
 - je podkladem pro vydání rozhodnutí podle zvláštních předpisů
- platnost 7 let, lze opakovaně prodlužovat o 5 let

Ověření dokumentace pro navazující řízení (§ 9a odst. 6)

- oznamovatel předkládá dokumentaci k provedení záměru nejdříve 90 dnů před zahájením navazujícího řízení nejpozději den před zahájením
- příslušný úřad ověřuje na základě oznámení o zahájení řízení navazujícího řízení soulad dokumentace pro navazující řízení s dokumentací, která byla posuzovaná
 - a) změny záměru, které by mohly mít významný negativní vliv na životní prostředí → nesouhlasné závazné stanovisko
 - b) bez významných negativních změn → souhlasné závazné stanovisko

Navazující řízení (§ 9b a násl.)

- informace o řízení – zveřejňují se dle § 25 správního řádu
- považuje se vždy za řízení s velkým počtem účastníků (§ 144 SŘ)
- veřejnost může uplatňovat připomínky k záměru
- dotčená a veřejnost (§ 3 písm. i) bod 2.) a dotčený ÚSC se mohou stát účastníky řízení
- dotčená veřejnost (§ 3 písm. i) bod 2.) může podat odvolání, i když nebyla účastníkem řízení a následně podat žalobu, soud rozhodne do 90 dnů

Posuzování vlivů koncepce na životní prostředí (§ 10a a násl.)

= zjištění, popis a zhodnocení předpokládaných přímých a nepřímých vlivů provedení i neprovedení koncepce a jejích cílů, a to pro celé období jejího předpokládaného provádění; zahrnuje i návrh opatření k předcházení nepříznivým vlivům na ŽP, k jejich vyloučení, snížení, zmírnění nebo minimalizaci, příp. ke zvýšení příznivých vlivů

Posuzované koncepce

1. Vždy posuzované

- a) koncepce, které stanoví rámec pro budoucí povolení záměrů uvedených v příloze č. 1, zpracovávané v oblasti zemědělství, lesního hospodářství, myslivosti, rybníkářství, nakládání s povrchovými nebo podzemními vodami, energetiky, průmyslu, dopravy, odpadového hospodářství, telekomunikací, cestovního ruchu, územního plánování, regionálního rozvoje a životního prostředí včetně ochrany přírody,
- b) koncepce, u kterých podle stanoviska orgánu ochrany přírody nelze vyloučit významný vliv na soustavu NATURA 2000

Posuzované koncepce

2. Posuzované, pokud je tak stanoveno ve zjišťovacím řízení

- a) koncepce podle bodu 1.a), u nichž je dotčené území tvořeno územním obvodem jedné nebo několika obcí, které stanoví využití území místního významu
- b) změny všech výše uvedených koncepcí

3. Koncepce podle zákona č. 183/2006 Sb., stavební zákon

- Politika ÚR a ZÚR – stanovisko dle § 10g vydané MŽP
- ÚP – pokud tak uvede KrÚ ve stanovisku k zadání ÚP → stanovisko dle § 10g k návrhu ÚP

Neposuzované koncepce

- a) koncepce zpracováváné pouze pro účely obrany státu
- b) koncepce zpracováváné pro případ mimořádných událostí, při kterých dochází k závažnému a bezprostřednímu ohrožení životního prostředí, zdraví, bezpečnosti nebo majetku osob
- c) finanční a rozpočtové koncepce

Proces posuzování

- oznámení
- zjišťovací řízení
- návrh koncepce a zpracování vyhodnocení jejích vlivů životní prostředí
- veřejné projednání návrhu koncepce
- stanovisko k posouzení vlivů provádění koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví
- schvalování koncepce
- sledování a rozbor vlivů koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví

Oznámení (§ 10c a násl.)

- ten, kdo zpracovává koncepci nebo předkládá podnět ke zpracování koncepce (předkladatel), je povinen předložit oznámení koncepce příslušnému úřadu
 - náležitosti – příloha č. 7 k zákonu = popis chystané koncepce
 - příslušný úřad zašle dotčeným správním úřadům a ÚSC a zveřejní informaci o oznámení (§ 16)
- každý se může vyjádřit (do 20 dnů)

Zjišťovací řízení (§ 10d)

a) koncepce vždy posuzované - upřesnění obsahu a rozsahu vyhodnocení vlivů koncepce na životní prostředí

b) ostatní – posouzení, zda koncepce/změna bude posuzována + upřesnění obsahu a rozsahu vyhodnocení vlivů koncepce na životní prostředí

- zjišťovací řízení se provádí podle kritérií uvedených v příloze č. 8 k zákonu

- ukončeno písemným závěrem zjišťovacího řízení do 35 dnů ode dne zveřejnění oznámení koncepce

Návrh koncepce a její vyhodnocení (§ 10e a § 10f)

- předkladatel zajistí osobu oprávněnou ke zpracování vyhodnocení koncepce z hlediska vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví (§ 19) = posuzovatel
- souběžné zpracování návrhu koncepce a jejího vyhodnocení
- náležitosti vyhodnocení – příloha č. 9 k zákonu (včetně návrhu stanoviska)
- vyhodnocení je zahrnuto v návrhu koncepce
- předkládá se příslušnému úřadu – rozešle dotčeným správním úřadům a ÚSC a zveřejní na internetu + § 16
- každý může zaslat své písemné vyjádření k návrhu koncepce

Veřejné projednání (§ 10f odst. 3 a 4)

- příslušný úřad od něj může upustit
- informaci o místě času a konání zveřejňuje i předkladatel na své úřední desce
- nejdříve 30 dnů od předložení návrhu koncepce příslušnému úřadu
- veřejné projednání zajišťuje předkladatel
- zápis z projednání (protokol § 18 SŘ)

Stanovisko k posouzení vlivů provádění koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví (§ 10g)

- vydává příslušný úřad

- ve stanovisku lze:

- vyjádřit nesouhlas s návrhem koncepce z hlediska možných negativních vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví
- navrhnout jeho doplnění
- navrhnout kompenzační opatření
- navrhnou opatření ke sledování vlivů provádění koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví

Schvalování koncepce (§ 10g)

- bez stanoviska nelze koncepci schválit →

→ schvalující orgán

- není povinen zohlednit požadavky a podmínky vyplývající ze stanoviska ke koncepci, ale je povinen svůj postup odůvodnit

x

- vliv koncepce na lokality NATURA 2000 (§ 45i odst. 8, 9 a 10 ZOPK)

Sledování a rozbor vlivů koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví (§ 10h)

předkladatel je povinen zajistit sledování a rozbor vlivů schválené koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví

→ zjistí-li, že provádění koncepce má nepředvídané významné negativní vlivy na životní prostředí nebo veřejné zdraví, je povinen zajistit přijetí opatření k odvrácení nebo zmírnění takových vlivů, informovat o tom příslušný úřad a dotčené orgány a současně rozhodnout o změně koncepce

Posuzování vlivů na životní prostředí přesahující hranice České republiky (§ 11 a násl.)

- postupuje se dle zákona, pokud mezinárodní smlouvy nestanoví jinak
- lhůty pro vyjádření lze prodloužit až o 30 dnů
- v pochybnostech se postupuje podle předpisů státu původu

Záměry a koncepce prováděné na území ČR

- vyjadřuje se i dotčený stát, může se přímo účastnit posuzování

Záměry a koncepce prováděné mimo území ČR

- veřejnost, dotčené orgány a dotčené územní samosprávné celky mají právo se vyjádřit